Enligt sändlista

Beslut om naturreservat för Abborrtjärnberget i Norsjö kommun

(3 bilagor)

Beslut
Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Administrativa uppgifter

Namn	Abborrtjärnberget
Nummer	2402184
Reg-DOS id	2013386
Natura 2000	-
Kommun	Norsjö
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 17 km NO Norsjö, ekokarta 23J 3g mittkoordinat: 1683982, 7219412
Naturgeografisk region	32C: norra Norrlands barrskogsområden och bergkull-slätter
Gräns	Se beslutskarta
Ägarkategori	Staten genom naturvårdsfonden
Fastigheter	Fastighetsbildning pågår
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	95,0 ha
Skyddad areal produktiv skog	67,8 ha

Syftet med reservatet
Syftet med säkerställande och skötsel av Abborrtjärnbergets naturreservat är att bevara värdefulla naturmiljöer såsom urskogsartad och skiktad brand-präglad tallskog. Naturliga processer ska tillåtas fortgå ostört. Naturskogs-strukturer som skiktning, död ved, gamla grova träd och brandskadade träd ska finnas i gynnsam omfattning. Typiska växt- och djursamhällen och arter inom området ska ha ett gynnsamt tillstånd. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forsk-ning.

Postadress 901 86 UMEÅ | Gatuadress Storgatan 71 B | Telefon Växel 090-10 70 00, 090-10 73 71 | Telefax Centralt 090-10 71 00, Direktfax 090-10 73 41 | Giro Postgiro 3 51 94-0, Bankgiro 5050 - 8720
E-post andreas.garpebring@ac.lst.se

Motiv för beslutet
Reservatet omfattar ett mindre, till stora delar blockigt och brant bergsområde nära Vargforsdammen i Skellefteälven. Hela området ligger ovanför högsta kustlinjen. I området finns bevarandevärden i form av gammal skiktad och brandpräglad tallnaturskog. De högsta värdena finns i reservatets nordvästra del där skogen utgörs av en i stort sett fullskiktad, urskogsartad tallskog med gott om brandljudsförsedda tallar på 250 till 400 år och allmänt med stående och liggande död ved. I ett par fuktdråg förekommer även grandominerade sumpskogar med lövinslag och riklig tillgång på granlågor i olika stadier av nedbrytning. Det finns spår av äldre genomhuggningar i form av gamla dimensionsavverkningsstubbar, men området saknar i stort sett moderna avverkningsspår med undantag för några mindre ungskogsområden. Exempel på arter som noterats i området är doftskinn, gräddporing, gränsticka, skorpticka, dvärgbägarlav, tretåig hackspett och mindre märgborre.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att bevara dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara dess ursprungliga flora och fauna. Inom den naturgeografiska region (32 c) där Abborrtjärnberget är beläget utgör arealen skyddad naturskog endast 0,6 % av den totala skogsmarksarealen. Brandpräglade tallnaturskogar är prioriterade för skydd i den regionala strategin för skydd av skog. Abborrtjärnberget ligger dessutom i en trakt med flera andra värdefulla tallnaturskogar vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde. Området har vidare stor betydelse för flera sällsynta och hotade arter som är helt beroende av gamla naturskogar. Reservatet är så stort att dess nuvarande karaktär kan bevaras och på sikt även utvecklas.

Länsstyrelsen bedömer att området är prioriterat enligt de nationella och regionala strategierna för skydd av skog. I och med detta beslut om naturreservat så skyddas 70,5 hektar produktiv skogsmark med höga naturvärden. Skyddet av detta område har stor betydelse för att miljömålet levande skogar ska nås.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk och andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är viktigt för bevarande av den biologiska mångfalden. Därför är detta, enligt länsstyrelsens uppfattning, ett område som i enlighet med miljöbalkens 1 kap 1 § bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap 4 §.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för bevarandet av den biologiska mångfalden och för allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Ärendets beredning
Abborrtjärnbergets höga naturvärden uppmärksammades i samband med den s.k. Stats- och Urskogsinventeringen 2003. I den kategoriseringsrapport av skyddsvärda statliga skogar på Sveaskogs markinhav som färdigställdes under 2005 klassades Abborrtjärnberget som ett område som ska få formellt skydd i form av naturreservat.

I inledningen av 2006 meddelade naturvårdsverket att man ämnade påbörja förhandlingar med Sveaskog för inköp av tre stycken statliga reservatsobjekt i Västerbotten under 2006. Naturvårdsverket uppdrog åt länsstyrelsen att välja ut lämpliga objekt. Under våren 2006 tog länsstyrelsen kontakt med markägarna Sveaskog och Holmen skog och meddelade att vi tänkt påbörja arbetet med reservatsskydd för Abborrtjärnberget. Efter en del smärre gränsjusteringar beställdes en värdering av området. Värderingen levererades till Naturvårdsverket i juni månad som då påbörjade förhandlingen om ersättning med Sveaskog och Holmen. Förhandlingarna avslutades i december 2006 med att köpeavtal skrevs mellan Naturvårdsverket och de tidigare markägarna.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Vattenfall påpekar i sitt yttrande att undantag från reservatsföreskrifterna behövs för skötsel, underhåll, utbyten och säkerhetsanpassning i och intill kraftledningsgatorna. SGU påpekar i sitt yttrande att reservatsområdet täckas av ett undersökningstillstånd som beviljats Boliden mineral AB. En kompletterande remiss har, efter ordinarie remissomgångs slut, skickats till Boliden mineral. Samtliga instanser som inkommit med yttrande förutom SGU tillstyrker länsstyrelsens reservatsförslag. Av hänsyn till att reservatet täcks av ett gällande undersökningstillstånd har länsstyrelsen reviderat föreskrifterna så att prospekteringsverksamhet som kan skada mark och vegetation gjorts dispensabla. Remissinstansernas synpunkter har beaktats i skälig utsträckning i beslutet.

Reservatsföreskrifter
För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla.

Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,

2. anlägga väg, mark- eller luftledning, undantag medges för underhåll av de kraftledningsgator som leder genom reservatet,

3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämma, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,

4. bedriva prospekteringsverksamhet som orsakar skada på mark och vegetation utan länsstyrelsens tillstånd,

5. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällen, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogsvårdsåtgärd, undantag medges för fällande av enskilda träd och buskar som äventyrar kraftledningarnas leveranssäkerhet,

6. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,

7. framföra motordrivet fordon, undantag för uttransport av fälld älg vid älgjakt, för underhålls-, reparations, besiktnings- eller utbytesverksamhet av befintliga kraftledningar och för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark,

8. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel,

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet enligt skötselplanen.

Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. utmärkning av reservatet,

2. uppsättning av informationstavlor,

3. skötselåtgärder enligt skötselplan,

4. undersökningar och övervakning av områdets växt och djurarter.

Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt, inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark,

2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,

3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade,

4. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,

5. fånga eller insamla insekter och andra djur,

6. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan

Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Efter bildandet av naturreservatet omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen.

Göran Theolin

Andreas Garpebring

Bilagor
1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista
Bygg- och Miljökontoret, Norsjö kommun, 935 81 Norsjö
Räddningstjänsten Norsjö, Norsjö kommun, 935 81 Norsjö
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Sthlm
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala
Boliden mineral AB, 936 81 Boliden
Skogsstyrelsen, Stig Holmqvist, Box 294, Skeppargatan 17, 931 32 Skellefteå
Vattenfall eldistribution AB, Niclas Molander, 971 77 Luleå
Mausjaure sameby, c/o Mikael Jonsson, Järnvägsgatan 81, 933 33 Arvidsjaur
Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Torgny Forsgren, Arvid Franklins väg 18, 921 35 Lycksele
Holmen Skog, David Rönnblom, 903 47 Umeå
Sveaskog, Eva Ståhl, Box 71, 921 22 Lycksele
Patrik Nygren, Västra Hökmark 232, 930 10 Lövånger
Örjan Clausén, Lantmäteriet, Storgatan 28, 921 31 Lycksele
Naturvårdsregistret

Bilaga 1

Beslutskarta till Abborrtjärnbergets naturreservat

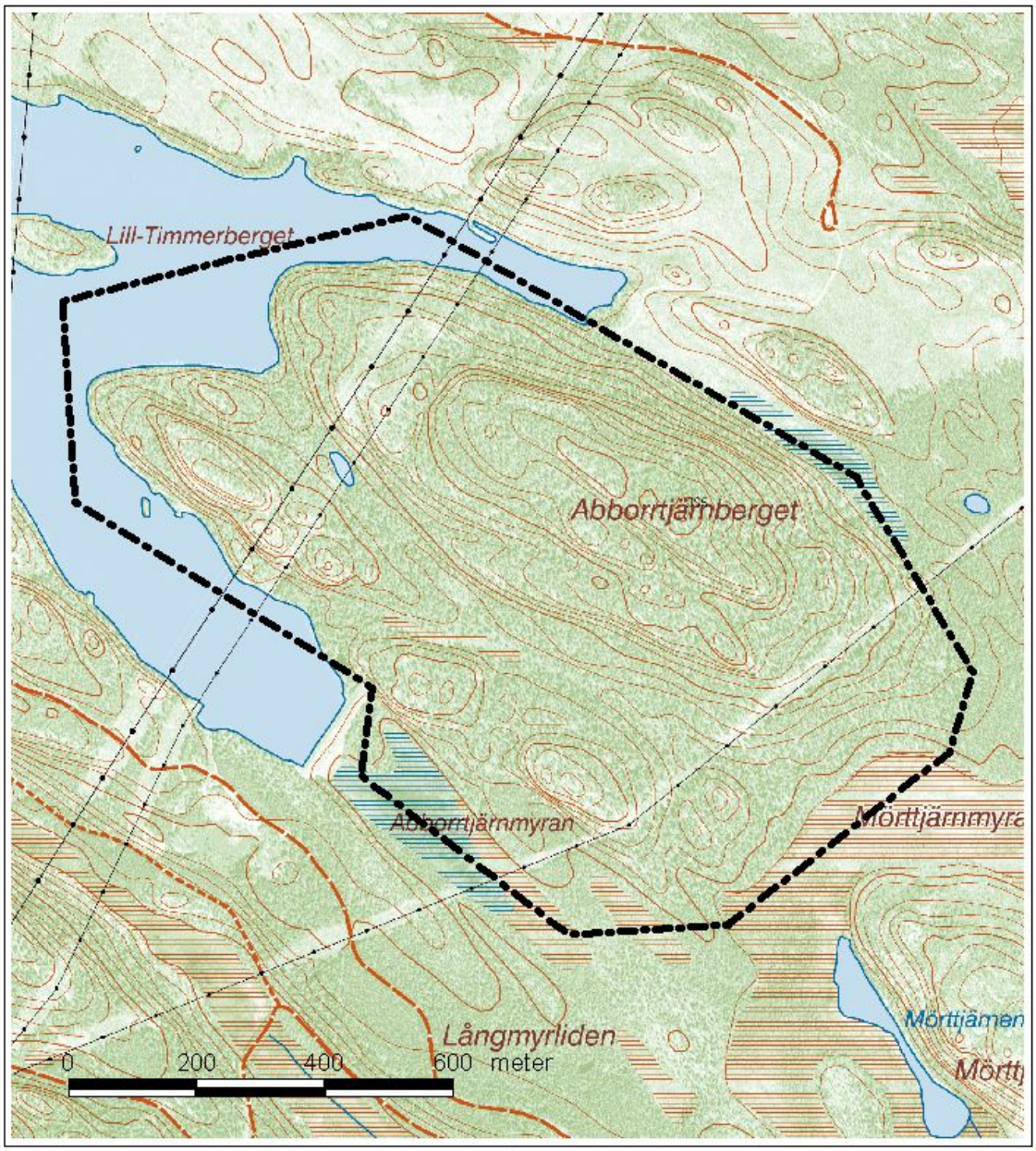

Naturreservat

Abborrtjärnberget

Norsjö kommun, Västerbottens län

Tillhör Länsstyrelsens beslut 2008-02-13
Dnr 511-12563-2006

Reservatsgräns

Ekonomisk karta: 23 J 3g

Ur allmänt kartmaterial från Lantmäteriet.
Medgivande 94.0410

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET ABBORRTJÄRNBERGET I NORSJÖ KOMMUN

Foto: Andreas Garpebring/Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställande och skötsel av Abborrtjärnbergets naturreservat är att bevara värdefulla naturmiljöer såsom urskogsartad och skiktad brandpräglad tallskog. Naturliga processer ska tillåtas fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, död ved, gamla grova träd och brandskadade träd ska finnas i gynnsam omfattning. Typiska växt- och djursamhällen och arter inom området ska ha ett gynnsamt tillstånd. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Abborrtjärnberget
Nummer	2402184
Reg-DOS id	2013386
Natura 2000	-
Kommun	Norsjö
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 17 km NO Norsjö, ekokarta 23J 3g mittkoordinat: 1683982, 7219412
Naturgeografisk region	32C: norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Gräns	Se beslutskarta
Ägarkategori	Staten genom naturvårdsfonden
Fastigheter	Fastighetsbildning pågår
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	95,0 ha
Skyddad areal produktiv skog	67,8 ha

2.2 Naturtyper

Naturtypsindelning[1]		**Areal (ha)**
Tallskog	Tallskog av lavtyp (2.1.1.1)	5,7 ha
	Tallskog av lingonristp (2.1.1.4)	67,9 ha
Granskog	Granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1)	2,3 ha
	Sumpgranskog av ristyp (2.1.2.3)	3,2 ha
Våtmark	Tallkärr av klotstarrstyp (3.2.1.1)	0,7 ha
	Gran-björkkärr av vitmosstyp (3.2.1.2)	0,7 ha
	Fastmatta av tuvullstyp (3.2.3.1)	2,5 ha
	Mjukmatta av starrtyp (3.2.4.1)	1,8 ha
Sötvatten	Friflytande mossvegetation av vitmosstyp (6.5.2.1)	0,1 ha
	Öppet vatten/regleringsmagasin (ej tillämplig)	9,9 ha
Övrig mark	Ruderatmark (ej tillämplig)	0,1 ha

[1]Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994* (se bilaga 1).

Naturtypsindelning[2]		**Areal (ha)**
Skog	Västlig taiga(9010)	67,5 ha
	Övrig skogsmark (9900)	5,5 ha
Våtmark	Skogsklädd myr (91D0)	0,7 ha
	Övrig öppen våtmark (7926)	5,0 ha
Sötvatten	Dystrofa småsvatten och vattenmosaiker (3160)	0,1 ha
	Övrigt sötvatten (3900)	9,9 ha
Övrik mark	Övrig öppen icke-natura-typ (6960)	6,1 ha

[2] Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, *rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter* (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Abborrtjärnberget ligger ca 17 km NO om Norsjö i samma kommun. Reservatet består av ett mindre berg nära Vargforsdammen i Skellefteälven. Reservatsområdet avgränsas i väster av Vargforsdammens regleringsmagasin, vari reservatet skjuter ut som en udde i vattnet. I övriga väderstråck omges reservatet av myrstråk och annan flack mark. Terrängen inom reservatet är mestadels brant och blockig med flera välavgränsade, branta och spolformade bergstoppar med branta syd- och nordsluttningar. Berg i dagen och mindre lodytor förekommer spritt över hela området. Mellan bergstopparna löper fuktiga sänkor med branta, skuggiga sidoväggar. Tre stycken kraftledningsgator korsar området.

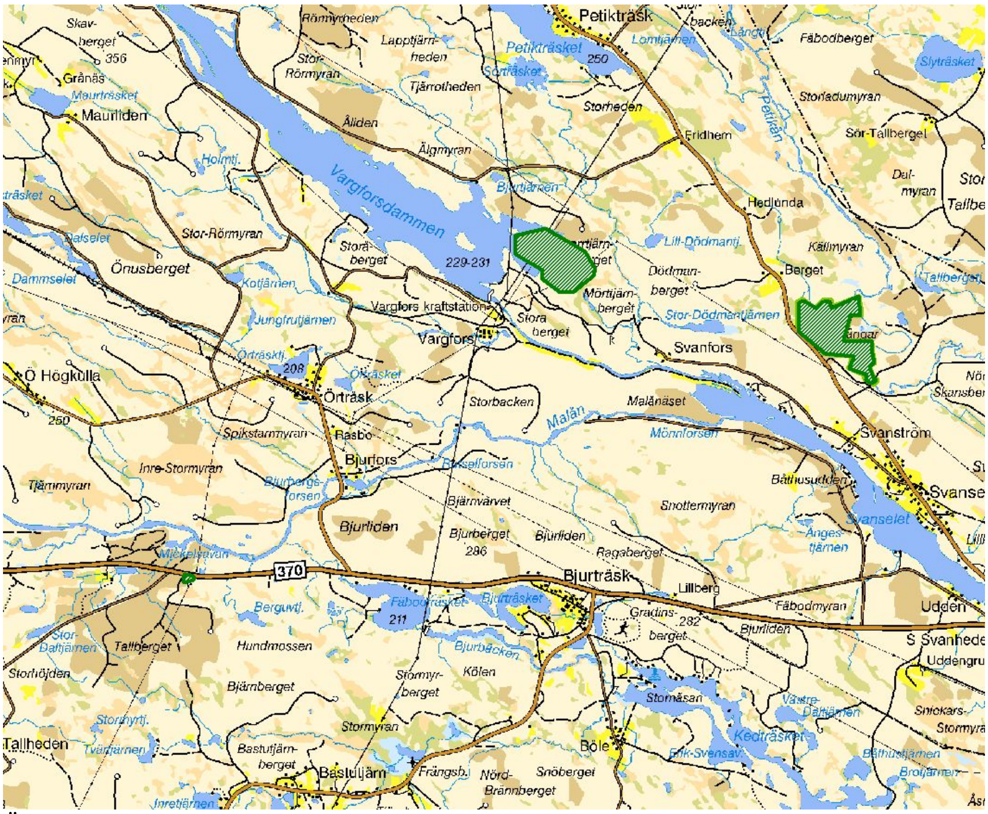

Översiktskarta över Abborrtjärnberget

Berggrunden i reservatet utgörs av metakonglomerat som domineras av granitklast. De avrundade stenarna i det omvandlade konglomeratet består alltså huvudsakligen av granit. Detta konglomerat tillhör den s.k. Abborrtjärntypen. När det gäller geomorfologi är området präglat av mycket hård glacial erosion från nordväst. Moräntäcket i området är mestadels tunt och osammanhängande. I svackor och i nordsluttningarna finns områden med mer sammanhängande moräntäcke. Området ligger strax ovanför högsta kustlinjen och har därför inte utsatts för svallningsprocesser.

Skogen i reservatet är helt talldominerad. Produktiviteten varierar från glesa och mycket lågproduktiva små hällmarksområden på bergstoppar till rätt reslig och virkesrik tallskog i reservatets östsluttning. Merparten av skogen har medel- eller strax under medelgod bonitet. I reservatets norra del växer en mycket vacker, urskogsartad tallskog där det förekommer träd i alla åldrar upp till 400 år. Skogen är här luckig och öppen med gott om gruppställda förtätningar. I de centrala och sydöstra delarna av reservatet vidtar ett större område med starkt naturskogsartad tallskog. Här är spåren av äldre tiders brukande mer påtaglig och de äldsta träden saknas oftast helt i de mer produktiva och lättåtkomliga delarna. Tallar på 200 till 250 år förekommer fortfarande mycket allmänt i dessa skogar. I hela den urskogsartade delen av reservatet förekommer det allmänt med både stående och liggande död ved. Denna del av reservatet är utsatt för kraftig vindpåverkan pga sitt läge vid Vargforsdammens östra strand varför det fläckvis ligger stora bröten av rotvältor och avbrutna trädstammar. Mängden död ved avtar markant i den östra, vindskyddade delen av reservatet. Här består merparten av den döda veden av rätt nydöda torrakor och färska lågor, samt enstaka mycket gamla och kraftigt rötade tallågor. I nordlägen och på botten av de smala sumpdråg som skär genom reservatet finns ett allmänt graninslag som bitvis övergår i nästan rena granbestånd. Lövinslaget är även relativt stort med både en del gammal vårtbjörk i de torrare delarna, samt inslag av asp och glasbjörk i fuktigare, grandominerade lägen. Merparten av reservatets skogar är hänglavsrika och många träd har en riklig påväxt av både garnlav och olika tagellavs-arter. Mindre delar av reservatet består av kraftigt påverkade ungskogsbestånd. Brandspår förekommer mycket allmänt i alla reservatets skogar. Rester av kolade stubbar och gamla tallöverståndare med brandljud kan ses i varierande omfattning över hela reservatet. I den norra delen av reservatet finns flera gammeltallar som bär spår av mer än en brand. Den senaste branden i området torde ha inträffat för minst 150 år sedan.

Våtmarkerna i reservatet utgörs av olika typer av fattigkärr. På botten av sumpdrågen mellan bergen inne i reservatet finns blöta partier bevuxna med frodig starrvegetation och ett glest trädskikt av lavbehängda margranar och småvuxna glasbjörkar. I reservatets ytterkanter ingår delar av öppna strängblandmyrar och glest tallklädda kärr. Huvuddelen av reservatets våtmarker är hydrologiskt opåverkade.

Död ved i Abborrtjärnbergets västra del. Foto: Andreas Garpebring

Följande noteringar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori enligt rödlista 2005 anges inom parentes): citronticka, doftskinn (NT), droppskinn, gammelgransskål (NT), gräddporing (VU), granticka, gränsticka (NT), mjölkticka, skorpticka (EN), sprickskinn, timmerticka, trådticka, ullticka, vedticka, violmussling (NT), violtagging, dvärgbägarlav (NT), kolflarnlavar, liten spiklav, skinnlav, vedflikmossa, vedtrappmossa (NT), mindre märgborre, järpe, spillkråka, tjäder, tretåig hackspett (VU) och trädkrypare

Inga kända fornlämningar eller kulturminnen finns inom reservatet. Merparten av reservatets skogar bär spår av äldre tiders nyttjande av skogsmarken. Det finns bland annat måttligt till bitvis mer allmänt med gamla, helt mjuka stubbar, efter ganska omfattande avverkningar under 1900-talets början. Lumpade stockdelar och stämplingsbleckor på enstaka gammeltallar kan även påträffas här och var i reservatet. Reservatets skogar har under lång tid nyttjats som vinterbetesområde av rennäringen.

Abborrtjärnberget är främst ett lokalt friluftsområde och används för jakt, svamp- och bärplockning. En iordningställd trappa leder upp i reservatsområdet från dammkonstruktionen söder om området. Från trappan leder en omarkerad stig upp på berget till en utsiktsplats med utsikt över Vargforsdammen.

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i fyra skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området samt den skötsel som ska genomföras inom respektive naturtyp (bilaga 3). För varje skötselområde redovisas ett antal mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med branddynamik, areal 66 ha

Skötselområdet består i huvudsak av tallskog samt mindre arealer med barrblandskog i nordsluttningar. Huvuddelen av skötselområdets skogar ligger på frisk mark, men betydande arealer utgörs även av torr lavhed på stenig mark (bilaga 3, delområde 1). Majoriteten av skötselområdet utgörs redan i dag av olikåldriga bestånd med gott om död ved och gamla träd. Skötselområdets skogar ska skötas genom naturvårdsbränning och/eller brandefterliknande åtgärder. Då området är brant, blockigt och genomkorsas av flera kraftledningsgator kräver en naturvårdsbränning omfattande detaljplanering i fält för att avgränsa aktuella bränningsområden. De arealer skog i skötselområdet som ej utgörs av naturskog i dag ska genom naturvårdsbränning och/eller brandefterliknande åtgärder samt i övrigt frånvaro av mänskliga ingrepp på sikt få utvecklas mot ett naturskogsartat bestånd med samma bevarandemål som omgivande skogar.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen brandpräglad naturskog uppgår till 66 ha
- naturvårdsbränning och/eller brandefterliknade åtgärder berör hela området minst vart 80:e år
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförådet levande och döda träd
- brandskadade träd förekommer med minst 20 stammar/ha
- efter brand sker föryngring med minst 500 tallar/ha som når en höjd av minst 5 meter

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning och/eller åtgärder som efterliknar brand skall utföras inom skötselområdet. En exakt avgränsning för enskilda naturvårdsbränningar tas fram i samband med den detaljplan som görs strax innan bränningen (brandplanen). De utvalda delarna bör brännas med ett för området naturligt intervall, vilket är 50-80 år. Om graninväxning i delar av området utgör ett hinder kan avverkning för att underlätta kontrollerad bränning genomföras. Ovan beskrivna åtgärder kommer att infogas i en övergripande planering för naturvårdsbränning i länets samtliga naturreservat. Det innebär att en prioritering kommer att ske inom tillgängliga resurser, där ovan beskrivna skötselåtgärder kommer att vägas mot liknande åtgärder i andra naturreservat. Någon tidpunkt för genomförande föreskrivs därför inte i skötselplanen.

3.2 Skötselområde 2, skog med fri utveckling, areal 6 ha

Skötselområdet består i huvudsak av grandominerade skogar på frisk till blöt mark. En smal rimpa med yngre skog mellan två kraftledningsgator samt liten skogsklädd

holme ute i Vargforsdammen ingår i skötselområdet av tekniska skäl (bilaga 3, delområde 2). Merparten av skötselområdets skogar utgörs redan idag av naturskogsartade skogar med god skiktning, gamla träd och död ved. Skötselområdets skogar ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. De arealer skog i skötselområdet som ej utgörs av naturskog i dag ska på sikt och genom frånvaro av mänskliga ingrepp få utvecklas mot ett naturskogsartat bestånd med samma bevarandemål som omgivande skogar.

Bevarandemål
Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen naturskog uppgår till 6 ha.
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd.

Skötselåtgärder
Inga åtgärder.

3.3 Skötselområde 3 våtmarker och vatten med fri utveckling, areal 6 ha

Området består av ett par mindre, trädbevuxna myrar och en liten vegetationsrik skogstjärn på botten av den ravin som skär rakt genom reservatet. Dessutom ingår delar av de myrmarker som omger reservatet.

Bevarandemål
Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 6 ha, varav trädbevuxna våtmarker utgör 1 ha.
- volymen död ved på de trädbevuxna våtmarkerna uppgår till minst 15 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd.
- de våtmarker som i sin helhet ligger inom reservatet ska ha en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder
Inga åtgärder.

3.4 Skötselområde 4 övriga mark och vattenområden, areal 17 ha

Området består av de delar av Vargforsdammens regleringsmagasin som ingår i reservatet, tre kraftledningsgator samt ett mindre område med artificiell blockmark intill den dammkonstruktion som ligger just utanför reservatet. Skötselområdet ingår enbart som arronderingsmark i reservatet och saknar helt naturvärden. Några bevarandemål anges därför ej för skötselområdet.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Besöksfrekvensen till Abborrtjärnberget bedöms bli av måttlig omfattning. Den förväntade ökningen av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden. En befintlig stig med trappa upp från Vargforsdammen finns inom området. Stigen leder upp till en utsiktspunkt över dammen.

Trappan från dammen upp till reservatet. Foto: Andreas Garpebring

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Den grusplan som ligger där vägen upp till dammkonstruktionen söder om reservatet viker av från vägen till kraftstationen fungerar som parkeringsplats för reservatsbesökare. Trappan upp från dammen får fungera som naturlig entré till reservatet. En informationsskylt med karta över reservatet ska sättas upp vid entrén. Vidare ska den befintliga stigen mellan entrén och utsiktspunkten markeras och vid behov röjas. Vid stigens slut anläggs en rastplats med sittbänkar och en eldstad. Förslag på placeringar av anläggningarna presenteras på kartan i bilaga 4.

Mål

- Det ska finnas en tydlig entré till reservatet
- Det ska finnas parkeringsmöjligehter vid entrén vid vägskälet söder om entrén
- Det ska finnas väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta

- Hänvisningsskyltar ska finnas från parkeringen till reservatsentrén
- Det ska finnas en väl uppmarkerad stig mellan reservatsentrén och rastplatsen
- Det ska finnas en rastplats med eldplats och bänkar vid utsiktspunkten i reservatets västra del
- Det ska finnas kontinuerlig tillgång på ved vid rastplatsen

Skötselåtgärder

- Anläggning av P-plats och entré.
- Montering av informationsskyltar.
- Uppmarkering av stig
- Anläggning av rastplats

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av rättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet[1]
Naturvårdsbränning	Skötselområde 1, bilaga 3	2
Skyltning av P-plats	Se bilaga 4	1
Montering av informationsskylt	Se bilaga 4	1
Montering av hänvisningsskylt från parkering till reservatsentrén	Se bilaga 4	1
Markering av stig	Se bilaga 4	2
Anläggning av rastplats	Se bilaga 4	2

[1]Siffran anger prioriteringsordning utfall genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske årligen. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål
Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:
1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur
3. Skötselområden för naturvärden
4. Anläggningar för friluftsliv

Bilaga 1

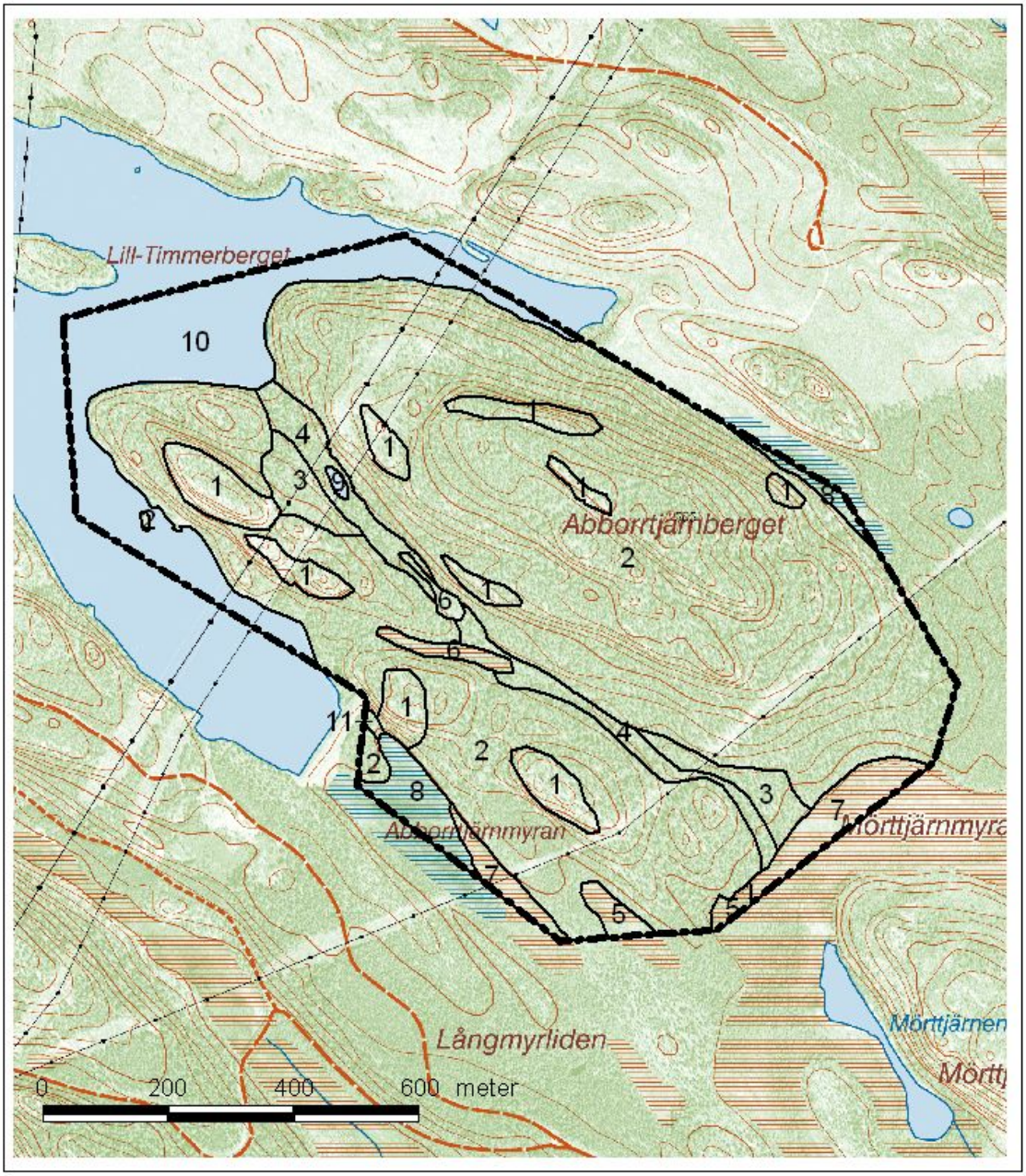

Bilaga 1. Karta över naturtyper enligt vegetationstyper i Norden,
tillhörande Skötselplan för Abborrtjärnbergets naturreservat. Dnr 511-12563-2006

1. Tallskog av lavtyp (2.1.1.1)
2. Tallskog av lingonristyp (2.1.1.4)
3. Granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1)
4. Sumpgranskog av ristyp (2.1.2.3)
5. Tallkärr av klotstarrtyp (3.2.1.1)
6. Gran-björkkärr av vitmosstyp (3.2.1.2)
7. Fastmatta av tuvulltyp (3.2.3.1)
8. Mjukmatta av starrtyp (3.2.4.1)
9. Friflytande mossvegetation av vitmosstyp (6.5.2.1)
10. Öppet vatten/regleringsmagasin
11. Ruderatmark

Bilaga 2

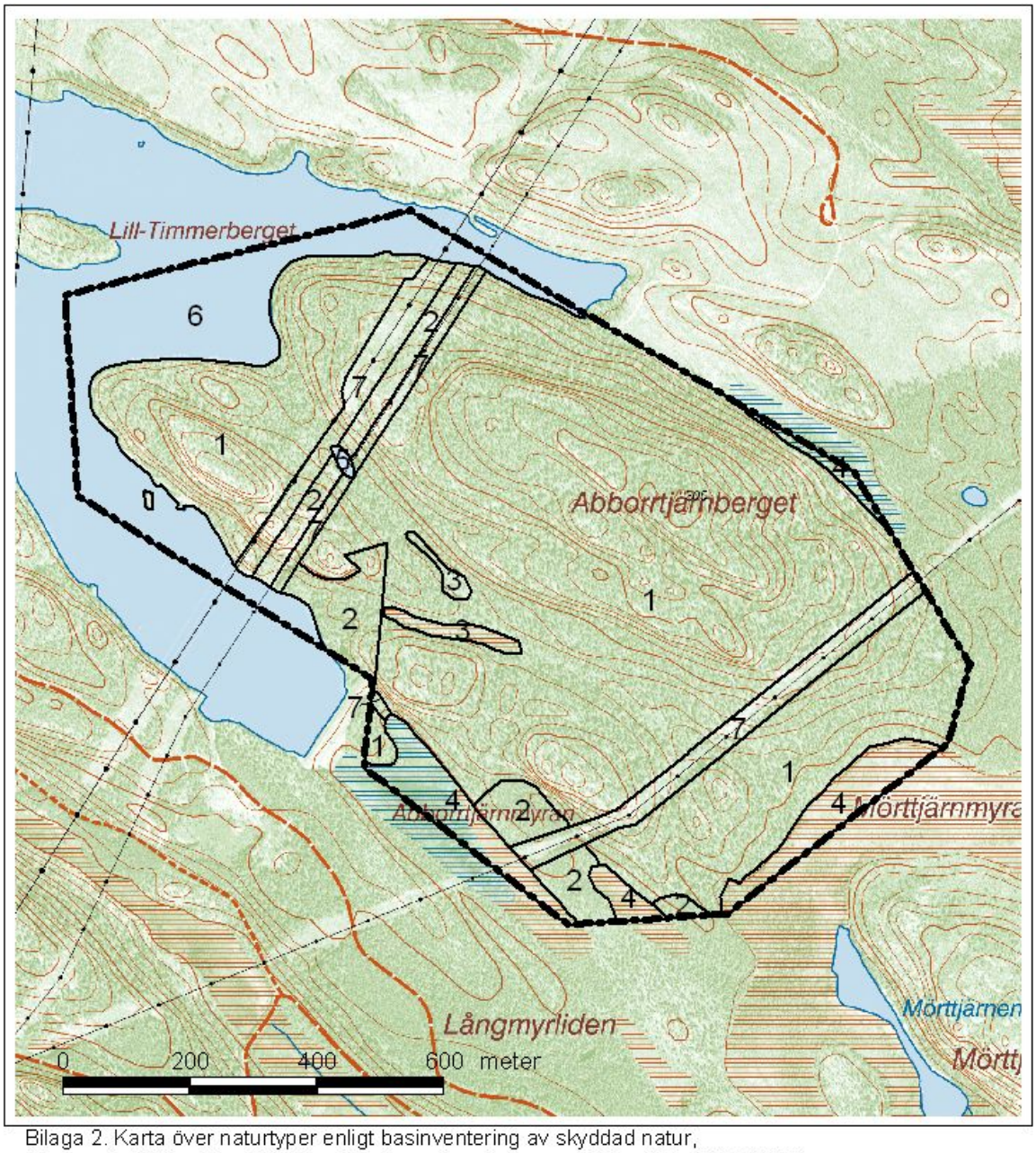

Bilaga 2. Karta över naturtyper enligt basinventering av skyddad natur, tillhörande Skötselplan för Abborrtjärnbergets naturreservat. Dnr 511-12563-2006

1. Västlig taiga (9010)
2. Övrig skogsmark (9900)
3. Skogklädd myr (91D0)
4. Övrig öppen våtmark (7926)
5. Dystrofa småvatten och vattenmosaiker (3160)
6. Övrigt sötvatten (3900)
7. Övrig öppen mark (6960)

Bilaga 3

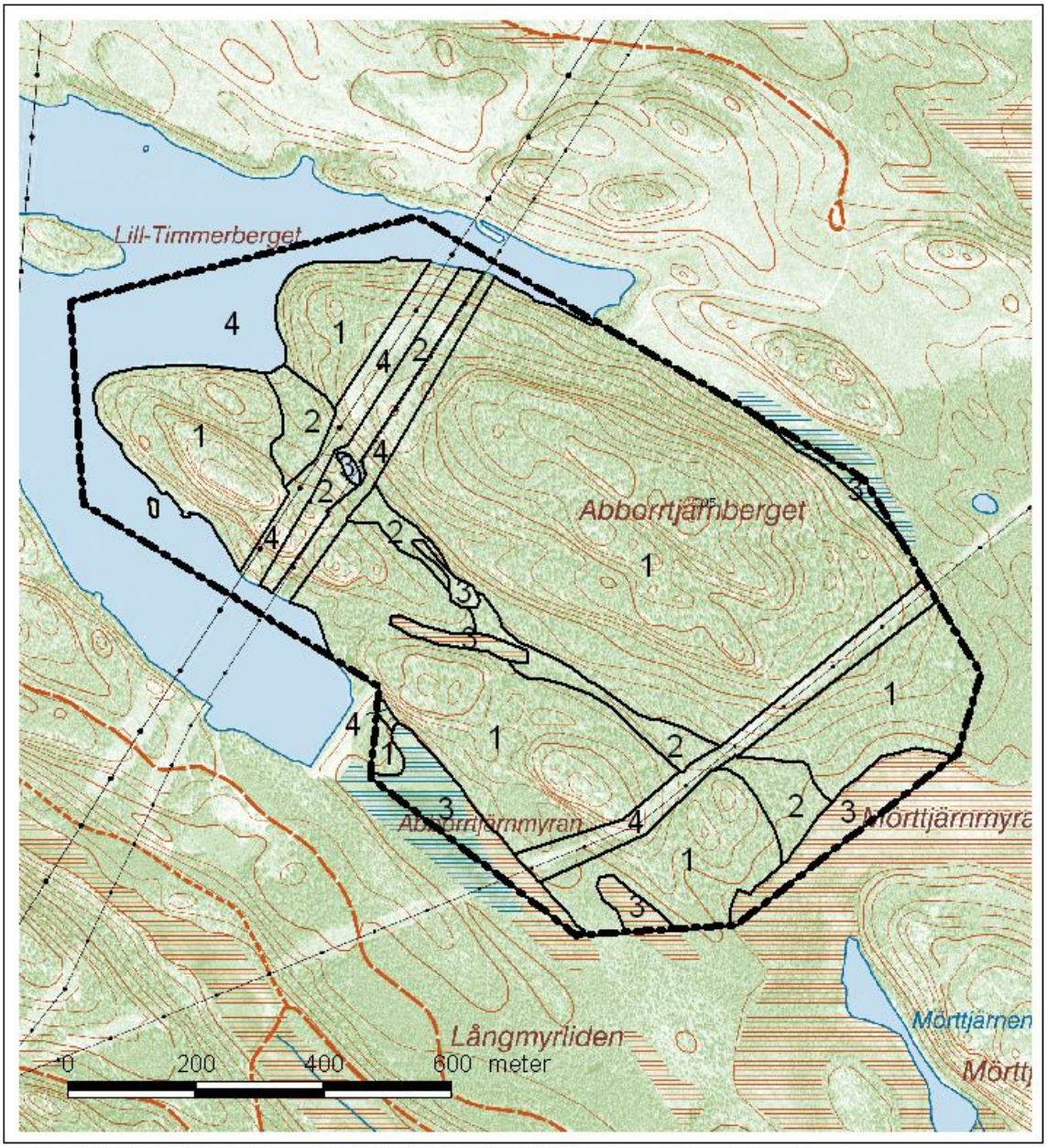

Bilaga 3. Karta över skötselområden för naturvärden, tillhörande Skötselplan för Abborrtjärnbergets naturreservat. Dnr 511-12563-2006

1. Skog med branddynamik

2. Skog med fri utveckling

3. Våtmarker och vatten med fri utveckling

4. Övriga mark och vattenområden

Bilaga 4

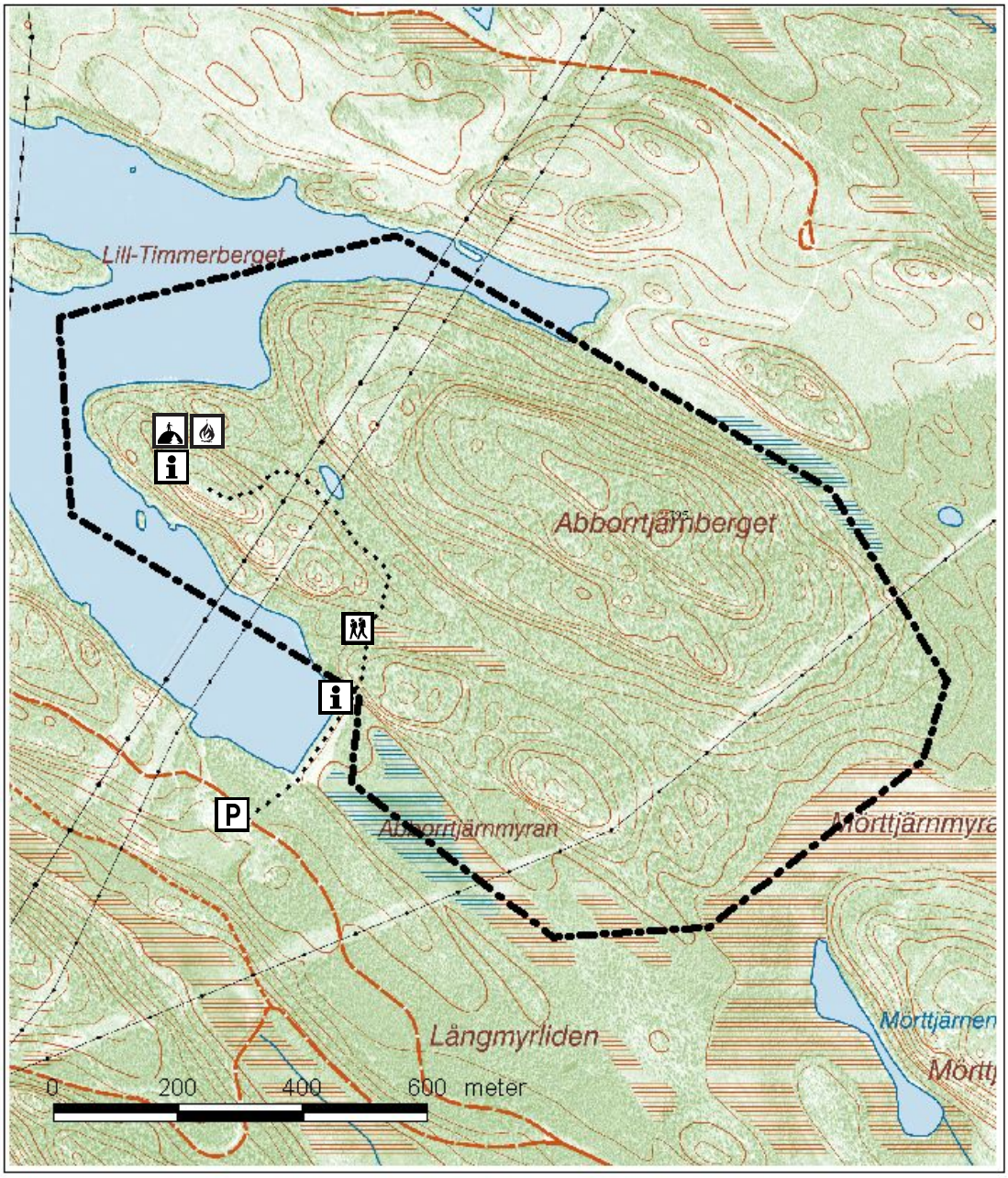

Bilaga 4. Karta över anläggningar, tillhörande Skötselplan för Abborrtjärnbergets naturreservat.
Dnr 511-12563-2006

P Parkering

Informationsskylt

Markerad stig

Eldplats

Utsiktspunkt